

ДЕРЖАВНА МІГРАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу
міграційних процесів**

**ОПЕРАТИВНИЙ ЗВІТ
З МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
(18 – 24 грудня 2015 року)**

Київ 2015

Оперативний звіт підготовлено Контактним інформаційно-аналітичним центром з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України створений відповідно до наказу ДМС від 29 травня 2015 року № 64 в рамках виконання рекомендацій, що містяться у п'ятій доповіді ЄК щодо прогресу України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів діє на базі Управління документального забезпечення, роботи зі зверненнями громадян та запитами на інформацію Державної міграційної служби України.

У звіті представлені оперативні (за тиждень) результати спостережень за основними подіями в Україні та світі, з метою здійснення прогнозу розвитку міграційних процесів в Україні.

У звіті використано статистичну інформацію ДМС, Оперативної групи Міжвідомчого координаційного штабу з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО, звіти СММ ОБСЄ, інформаційні повідомлення Держприкордонслужби, СБУ, Інформаційно-аналітичного центру, ДСНС, агенцій УНІАН та Deutsche Welle, української служби Британської телерадіомовної корпорації, МОМ, Єврокомісії, радіо «Свобода», інформаційного порталу Warsintheworld.

ЗМІСТ

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ	2
1.1. Зовнішні показники	2
1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі	2
1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі	2
1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних,	4
1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі	5
1.2. Внутрішні показники	8
1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.	8
1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.	8
1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.	10
1.2.4. Зміни в законодавстві	12
II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ..	12
2.1. У сфері внутрішньої міграції.....	12
2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції.....	14
2.3. У сфері надання притулку.....	16
2.4. У сфері трудової міграції	16

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ

1.1. Зовнішні показники

1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі

Минулого тижня (18 – 24 грудня) світові події, які мали прямий або опосередкований вплив на міграцію, були такими:

- у п'ятницю **18 грудня** президент США Барак Обама підписав новим законопроект про федеральний бюджет, який вводить візові обмеження для чотирьох країн, які США офіційно визнали спонсорами тероризму – Іран, Ірак, Сирія та Судан.

Громадянам з 38 країн, для яких передбачений безвізовий режим в'їзду в США, знадобиться отримати візу, якщо у них також є друге громадянство Ірану, Іраку, Сирії або Судану. Також візи знадобляться тим, хто їздив в ці країни протягом останніх п'яти років;

- **20 грудня** на північному сході китайського міста Шеньжень (4 млн населення) внаслідок зсуву 22 будівлі пішли під землю.

Близько 900 людей вдалося врятувати, принаймні 41 особа вважаються такими, що зникли безвісти, пошуки тривають. В результаті НП також стався вибух на довколишній автозаправці;

- **22 грудня** стало відомо про повідомленні Міністерства фінансів США (Департаменту казначейства), в якому йдеться про те, що США посилили санкції проти 34 фізичних та юридичних осіб через дії Російської Федерації в Україні, а також ввели нові.

Ці санкції трактуються в повідомленні як підтримання зобов'язань США у пошуку дипломатичного вирішення кризи в Україні шляхом підтримання санкцій проти Росії, які не будуть послаблюватися доки Росія повністю не впровадить взяті зобов'язання щодо Мінських угод, включаючи повернення Україні контролю над її частиною державного кордону з Росією;

- **24 грудня** стало відомо про те, що Угоду про асоціацію Грузії з Євросоюзом ратифікував парламент Бельгії — останньої країни ЄС.

При цьому процедури поки не завершилися для того, щоб процес ратифікації вважався завершеним.

Парламент Грузії ратифікував Угоду про асоціацію Грузії з ЄС 18 липня минулого року, а Європарламент — 18 грудня. Для набуття чинності документа його повинні ратифікувати всі країни-члени ЄС.

1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі

Станом на 24.12.2015 конфліктні ситуації та війни обліковуються орієнтовно у 66 країнах світу та окремих регіонах, у тому числі: у Африці – 28, в Азії – 16, в Європі – 9, у Південній Америці – 4, у Північній Америці – 1 та на Близькому Сході – 8.

Гарячі ситуації спостерігаються у 25 країнах та окремих територіях, в тому числі:

- **в Африці – у 12 країнах:**

ДР Конго, Малі, Судан, Сомалі і Туніс – війна проти терористичних угруповань;

Єгипет, Камерун і Нігерія – війна проти ісламістських бойовиків;
 Бурунді, Лівія і Південний Судан – громадянська війна;
 ЦАР – сутички між мусульманами і християнами;

- в Азії – у 4 країнах:

Афганістан, Пакистан і Філіппіни – війна проти ісламістських бойовиків;

Бірма – війна проти повстанських груп;

- в Європі – у 2 країнах:

Росія – бойові дії проти ісламістських бойовиків у Чечні та Дагестані;

Україна – війна проти терористичних угруповань;

- у Південній Америці – у 1 країні:

Колумбія – війна проти терористичних угруповань;

- у Північній Америці – у 1 країні:

Мексика – війна проти наркокартелів;

- на Близькому Сході – у 5 країнах:

Ірак, Ізраїль, Ємен – війна проти ісламістських бойовиків;

Туреччина – війна проти терористичного угруповання;

Сирія – громадянська війна.

Найбільший резонанс впродовж останнього тижня отримали такі події:

Афганістан - після декількох днів боїв бойовики угруповання «Талібан» захопили район Сангін в південній афганській провінції Гільменд.

Кілька об'єктів у цьому районі афганська армія захистила від бойовиків.

Провінція Гільменд є важливою для талібів тому, що тут виробляється більша частина опіуму в світі, виручка від врожаю якого допомагає фінансувати заколотників.

Рівень насильства по всьому Афганістану різко зріс, особливо після того, як військова коаліція на чолі зі США офіційно припинила тут свою операцію;

Ірак - Ліга арабських держав (ЛАД), яка зібралася на екстрене засідання в Каїрі за прохання іракського уряду, 24 грудня закликала Туреччину вивести війська з Іраку.

Анкара ввела війська на територію Іраку, які склалися зі 150 турецьких військових і 20-25 танків. Влада Туреччини заявила, що військові були перекинуті через прохання Багдада для навчання місцевих бійців боротьбі з терористами.

Влада Іраку цю версію спростувала і звернулися до Радбезу ООН з вимогою негайного виведення турецьких військ з країни.

Камерун-Нігерія – нігерійські селяни вдруге за останній місяць стали жертвами дій камерунських збройних сил.

Так, у четвер, 24 грудня, стало відомо про те, що камерунські солдати, переслідуючи бойовиків ісламістського угруповання «Боко Харам», вбили щонайменше 70 жителів прикордонного села Кірава-Джімні, що знаходиться на північному сході Нігерії.

Малі – французькі антитерористичні сили, що діють в регіоні Сахель на минулому тижні перейшли до активної фази бойових дій.

Так, у середу, 23 грудня, стало відомо про те, що в ході операції «Бархан» на півночі Малі було перехоплено колону озброєних бойовиків, в результаті чого 10 бойовиків було убито, а також захоплено транспортні засоби, озброєння та вибухівку.

Румунія - на півдні від столиці Румунії Бухареста встановлена протиракетна установка США.

До бойового застосування установка буде готова на початку 2016 року і вона стане елементом системи протиракетної оборони НАТО. Новий елемент протиракетної оборони покликаний забезпечити захист від потенційних ракетних загроз з боку Ірану.

Повідомляється, що установка Aegis Ballistic Missile Defense складається з потужного радару, ракет-перехоплювачів та комунікаційного обладнання.

Сирія – правозахисна організація Human Rights Watch звинуватила Москву і Дамаск у застосуванні касетних боєприпасів на території Сирії.

За інформацією правозахисників, з 30 вересня у Сирії не менше 20 разів використовували касетні бомби.

Всього, за інформацією правозахисників, в результаті цих ударів постраждали 35 мирних жителів, у тому числі п'ять жінок і 17 дітей, десятки людей отримали поранення. Дві атаки припали на табір біженців, одна - на школу в передмісті Дамаска.

Правозахисники стверджують, що Human Rights Watch змогла встановити, що касетні бомби, що застосовуються в Сирії, були виготовлені в СРСР і Росії. У доповіді також стверджується, що за допомогою аналізу фото - і відеоматеріалів та інтерв'ю з місцевими жителями Human Rights Watch змогла визначити 7 типів касетних боєприпасів, які використовувалися при авіаударах в сирійських провінціях Алеппо, Хама та Ідліб.

Human Rights Watch робить висновок, що або російські ВКС їх застосували, або влада Росії нещодавно надала їх сирійському уряду.

Туреччина – турецькими силами безпеки у ході проведення триденної операції на південному сході країни було вбито 54 бойовика Робочої Партії Курдистану, про що було офіційно оголошено у п'ятницю, 18 грудня.

Військова антитерористична операція проводилась поблизу міст Ширнак (населення - 60 тис. осіб), Сілопі (населення - 74 тис. осіб) і Джізре (населення - 94 тис. осіб).

1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, в країнах, що мають спільні з Україною кордони

Республіка Білорусь

За повідомленнями Міністерства надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь, надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, впродовж минулого тижня у районах, що межують з кордонами України, не зафіксовано.

Республіка Молдова

Впродовж останнього тижня за даними Служби цивільного захисту і надзвичайних ситуацій Молдови наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Російська Федерація

У регіонах, що межують з Україною за повідомленнями МНС Російської Федерації наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Республіка Польща

У регіонах Польщі, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Тисячі поляків вийшли 19 грудня на вулиці в рамках акції протесту проти політики нового правоконсервативного уряду країни.

Тільки у Варшаві своє невдоволення діями уряду висловили близько 10 тис. осіб. Демонстрації протесту пройшли більш ніж в 20 містах Польщі, а також у Лондоні, Брюсселі і Токіо.

Мітингувальники заявили про нову загрозу польській демократії з боку уряду.

21 грудня має відбутися голосування щодо запропонованого правлячою націонал-консервативною партією «Закон і справедливість» законопроекту, який обмежує владу Конституційного суду - єдиного вищого органу влади, який не залежить від її політики.

Румунія

У регіонах Румунії, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Словацька Республіка

У регіонах Словацької Республіки, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Угорщина

У регіонах Угорщини, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі

Міграційна криза в ЄС триває. Основними постачальниками мігрантів є країни, у яких ведуться бойові дії. Це в основному країни Африки та Близького Сходу (Афганістан, Сирія, Лівія, Ірак, Туніс, Єритрея, Нігерія, Судан).

Згідно даних Верховного комісаріату ООН у справах біженців майже 1 млн нелегальних мігрантів, в тому числі понад 500 тис. сирійців, прибули в Європу по Середземному морю з початку 2015 року.

Мета мігрантів, що прибувають до Європи залишається незмінною – отримання статусу біженця та соціальних пільг у Великобританії, Німеччині, Швеції, Франції, Норвегії та інших розвинених країнах ЄС.

Основними маршрутами проникнення нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу до ЄС через є такими:

1) **«Східний маршрут»:** Україна та/або Румунія – Словачія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

2) **«Східний Середземноморський маршрут»:** через Середземне море та/або через Турцію до Греції – Македонія – Сербія – Словачія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

3) **«Західний Балканський маршрут»:** Греція – Албанія – Чорногорія та/або Сербія – Хорватія – Словенія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

4) **«Центральний Середземноморський маршрут»:** через Середземне та Іонічне моря до Італії – Франція – Великобританія;

5) **«Маршрут Апулія та Калабрія»:** через Середземне море та/або через Турцію до Греції- через Середземне море до Італії – Франція – Великобританія;

6) **«Західний Середземноморський маршрут»:** через Середземне море до Іспанії – Франція – Великобританія;

7) **«Західний Африканський маршрут»:** по Атлантичному океану до Канарських іспанських островів;

8) **«Північний маршрут»:** Росія – Норвегія.

В рамках боротьби з неконтрольованою міграцією країни Європи запровадили жорсткі заходи, які ускладнили шляхи перетину державних кордонів, навіть всередині Шенгенської зони, процедури отримання статусу шукача захисту тощо.

Так, 22 грудня уряд Латвії прийняв рішення зменшити розмір допомоги для біженців — надалі мігрантам, які одержали цей статус будуть платити 139 євро в місяць.

Тепер, якщо мова йде про сім'ю, лише один її член може отримати повну суму в 139 євро. Іншим, незалежно від віку, нарахують лише за 97 євро кожному. До цього допомогу біженця становила 256 євро на місяць, а неповнолітньому — 30% від цієї суми.

В уряді країни пояснили, що це дозволить зрівняти в плані посібників біженців і вже живуть в країні латвійців. Крім цього, зменшення розміру допомоги допоможе заощадити 380 тисяч євро.

Раніше міністр добробуту Улдіс Аугуліс заявив, що соціальна інтеграція біженців в Латвії буде відбуватися за тією ж моделлю, що застосовується і у стосунку довгострокових безробітних — шляхом залучення їх на ринок праці.

Протягом листопада-грудня **Норвегія** повернула до Росії близько 600 шукачів притулку, які в'їхали в країну з РФ і мають дозвіл на проживання в Росії.

При цьому ті, хто не мають дозволу на проживання в Росії, повертатися назад не будуть.

В грудні Норвегія повернула Росії 250 прохачів притулку, за другу половину листопада було повернуто 343 людини. При цьому щодня країна повертає від 15 до 40 осіб.

У 2015 році **Фінляндія** прийняла рекордну кількість біженців, але і число бажаючих виїхати назад на батьківщину та відкликати заяву про надання притулку настільки ж рекордне.

Так, станом на 21 грудня цього року відкликано вже 2 868 заявок. З них у листопаді близько 1000, а в грудні вже 600 заявок.

Більшість із тих, хто бажає повернутися на батьківщину, виїжджають за власний кошт. Однак близько 1 100 осіб вирішили звернутися за допомогою в систему добровільного повернення, яка призначена для малозабезпечених репатріантів. Система оплачує повернення таких людей. З липня близько 430 осіб отримали допомогу.

Час очікування в системі добровільного повернення становить в середньому 3 тижні. Через збільшеного числа бажаючих повернутися Імміграційна служба Фінляндії та Міжнародна організація з міграції перевантажені.

Незважаючи на своє членство в шенгенській зоні **Франція** запровадила прикордонний контроль на кордонах. Це призвело до того, що близько 3,5 тисяч осіб не було впущено до країни.

За словами міністра внутрішніх справ країни, влада визнала цих людей такими, які становлять ризик для безпеки і громадського порядку.

Кількість депортацій з **Німеччини** різко зросла, в деяких частинах країни кількість мігрантів, яких відправили на батьківщину, збільшилася втричі. Починаючи з квітня, коли з країни були вислані 4508 осіб, в кінці червня таких було – 8178, в кінці серпня – 11 522.

Так, найбільше зростання цього показника зафіксовано у Баварії. Так, з початку січня до кінця листопада кількість депортацій з Баварії зросла втричі. Було депортовано близько 3600 мігрантів, а в минулому році показник для цієї частини Німеччини склав трохи більше тисячі. З січня з міста Гессен було депортовано 2300 - удвічі більше, ніж рік тому.

Всього, за підсумками цього року в Німеччину очікується прибуття до мільйона мігрантів. А згідно з прогнозом Євросоюзу, ще 3 млн прибудуть в Європу до кінця 2016 року.

Разом з тим, населення країн Європи продовжує прояви негативного ставлення до мігрантів, які масово прибувають у пошуках захисту.

Зокрема, два будинки, у яких жили люди «з міграційним минулим», в **німецькій** комуні Валлерштайн у Баварії, підпалив 24 грудня невідомий.

Внаслідок пожежі постраждали щонайменше 12 осіб. В одному з будинків 11 мешканців отруїлися димом, 6 з них було госпіталізовано до лікарні. В іншому будинку мешканець отримав незначні опіки рук.

При цьому, останнім часом притулки для мігрантів неодноразово зазнавали нападів у Фінляндії та Швеції.

Крім того, наразі у світі залишається ряд факторів, які свідчать про те, що потік нелегальної міграції до Європи не досяг свого піку і продовжиться у наступному році.

Так, згідно даних ООН понад 300 тисяч дітей в Ємені страждають від виснаження.

Всього, близько 7,6 мільйона людей в країні для виживання вкрай потребують продовольчої допомоги.

За даними ООН 2,5 мільйона людей в Ємені є внутрішніми переселенцями. Найбільша кількість — близько 400 тисяч — приймає провінція Таїз. Ще близько 170 тисяч єменців втекли в сусідні країни.

На даний момент конфліктом в Ємені охоплені 20 з 22 провінцій в країні.

За даними УВКБ ООН і Світового банку, 9 із 10 сирійців у Йорданії та Лівані живуть за межею бідності. У багатьох випадках їм не дозволено шукати роботу, у результаті без змісту виявляються цілі сім'ї, тільки половина всіх дітей-біженців ходить в школу.

Аналогічна ситуація за повідомленням УВКБ ООН, наразі чекає на Ірак.

За даними ЮНІСЕФ ісламістські бойовики «Боко Харам» не дозволяють ходити до школи близько одному мільйону дітей у Нігерії і трьох сусідніх країнах – Камеруні, Чаді та Нігері.

Більше 2 тисяч шкіл у цих країнах закриті, були напади у сотнях навчальних закладів – їх розграбували і спалили.

Рух «Боко Харам» спустошив південно-східний регіон Нігерії і поширився на сусідні країни.

Президент Нігерії наказав військовим до кінця місяця подолати озброєну групу. Але цей термін, скоріше за все, продовжать.

1.2. Внутрішні показники

1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.

Згідно з офіційною інформацією, розміщеною на офіційному інформаційному порталі Державної служби з надзвичайних ситуацій України надзвичайних, подій, які б призвели до можливого переселення людей протягом 18 – 24 грудня на території України не зафіксовано.

1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.

Наприкінці звітного тижня (18 – 24 грудня) обстановка в зоні АТО різко загострилася. Незаконні збройні формування окремих районів Донецької та Луганської областей (далі – НЗФ) неодноразово застосували важке озброєння під час обстрілів позицій українських військових, а також збільшили кількість прицільних обстрілів позицій українських військових.

Незважаючи на домовленості Тристоронньої контактної групи про встановлення режиму припинення вогню з 23 грудня, які були досягнуті 22.12.2015 у Мінську, НЗФ вже на початок визначеної дати неодноразово їх порушили, використовуючи при цьому навіть РСЗВ «Град». Зазначене свідчить про небажання НЗФ врегулювати конфлікт мирним шляхом.

Загалом протягом тижня, використовуючи БМП, великокаліберні кулемети, гранатомети, стрілецьку зброю, заборонені Мінськими угодами 82-мм та 120-мм міномети, а також реактивні установки бойовики близько 357 разів порушили умови режиму припинення вогню, що вдвічі більше ніж попереднього тижня, а також 6 разів вступили у бойові зіткнення. Внаслідок бойових дій жоден український військовослужбовець не загинув, 12 – отримали поранення.

За повідомленням уповноваженого Президента з мирного врегулювання конфлікту на Донбасі І. Герашенко наразі у НЗФ в заручниках залишаються 144 українців, серед яких багато з важкими пораненнями і хворобами.

Мал. 1 – Мапа АТО станом на 00 годин 25.12.2015

За інформацією, яку 19 грудня повідомив речник адміністрації Президента України з питань АТО полковник Андрій Лисенко, на окупованих територіях тривають мобілізаційні заходи. Зокрема, чоловіки отримують повісти з так званих «військкоматів» бандформування «ДНР» для уточнення облікових даних. У сел. Безіменне (Новоазовський район Донецької області) окупаційна адміністрація розгорнула пункт прийому бойовиків, які вступили до лав так званого «9-го окремого мотострілецького полку» через військкомати Донецька та Макіївки.

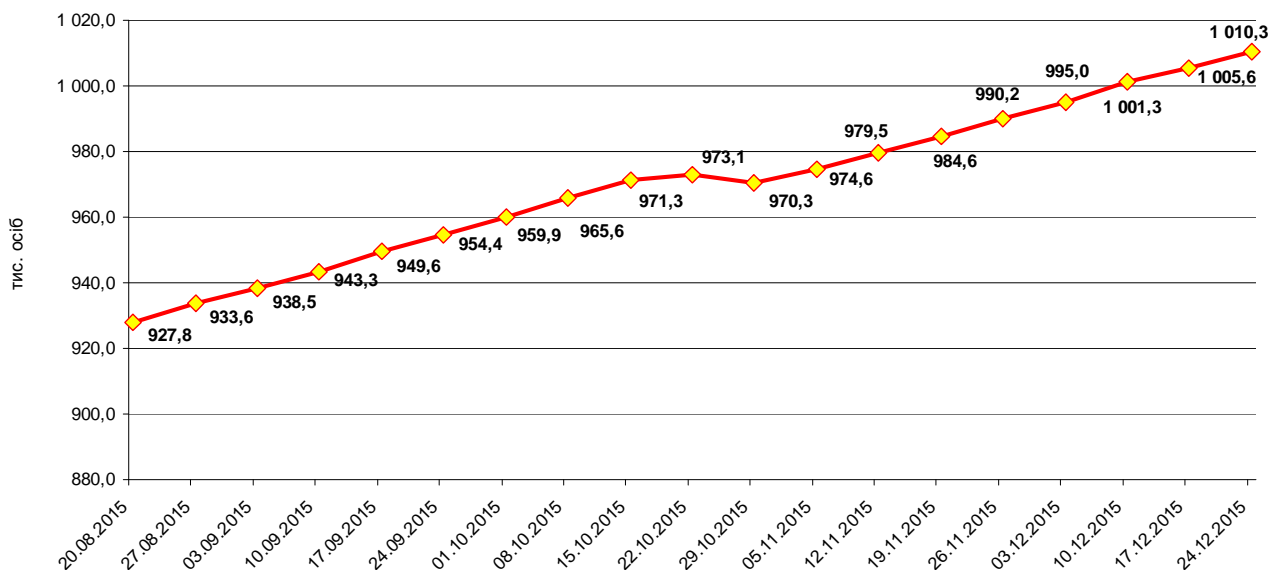
Згідно з інформацією, опублікованою Прес-центром штабу АТО у Facebook, 22 грудня зафіксовано факт зайняття бойовиками населеного пункту Комінтернове, який розташований у так званій «сірій зоні» поблизу Маріуполя, що заборонено вимогами Мінських домовленостей. Так, бойовики НЗФ чисельністю до однієї посиленої роти з бронетехнікою увійшли до села Комінтернове, на озброєнні яких, окрім стрілецької зброї та гранатометів, були бойові броньовані машини, танки та, можливо, інше важке озброєння, використання якого заборонене Мінськими домовленостями. Станом на 22 грудня НЗФ не допустили представників ОБСЄ для роботи у районі Комінтернового.

1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.

Згідно з оперативною інформацією Міжвідомчого координаційного штабу з питань соціального забезпечення громадян України, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції та тимчасово окупованої території, у період 18 – 24 грудня кількість тимчасово розміщених громадян України, які переміщені з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, збільшилася на 4,7 тис. осіб (0,5 %). Із загальної кількості вказаних осіб 98,7 % – переселенці з Донецької та Луганської областей.

Станом на 24.12.2015 з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів загалом переселено 1 010,3 тис. осіб (614,9 тис. сімей), у тому числі:

- з Донецької і Луганської областей – 988,7 тис. осіб;
- з АР Крим і міста Севастополь – 21,6 тис. осіб.

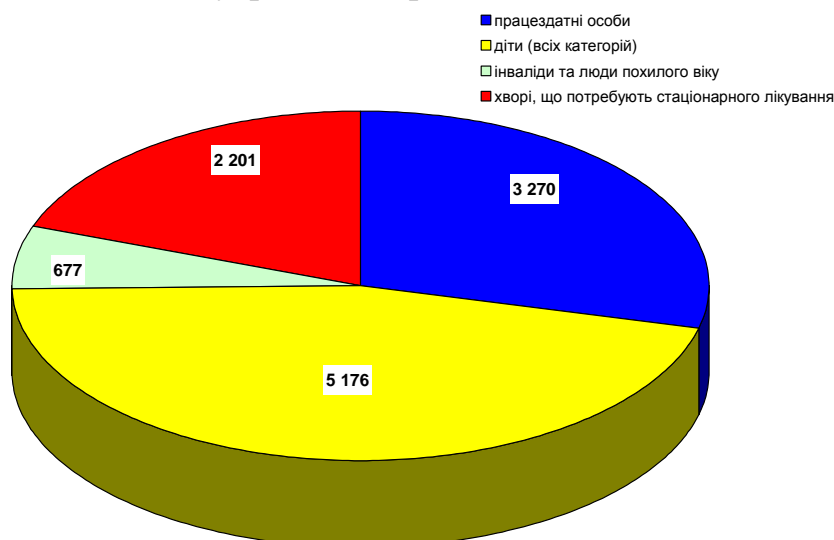
Мал. 2 – Кількість переселених осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів за наростаючим підсумком

Найбільші потоки внутрішнього переміщення осіб з районів проведення АТО спрямовані у східні та центральні регіони України (Луганська, Харківська, Донецька, Дніпропетровська, Запорізька, Київська області та місто Київ).

Мал. 3 – Розподіл внутрішньо переміщених осіб за регіонами переселення.

За інформацією ДСНС України місцевими органами виконавчої влади на даний час визначено 665 об'єктів різної форми власності, в яких можливе розміщення 11 тис. 324 внутрішньо переміщених осіб.

Мал. 4 – Можливості розміщення внутрішньо переміщених осіб за категоріями (осіб).

За даними Міністерства соціальної політики України станом на 21 грудня структурними підрозділами соціального захисту населення обласних та Київської міської державних адміністрацій, взято на облік 1 661 тис. переселенців (1 311,5 тис. сімей) з Донбасу і Криму, у тому числі тих,

які тимчасово виїхали за межі зони проведення антитерористичної операції для отримання пенсії та інших соціальних виплат.

1.2.4. Зміни в законодавстві

Впродовж останнього тижня зміни у законодавстві, що стосуються сфери міграції, та які можуть вплинути на сферу міграції, не відбувалися.

II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

2.1. У сфері внутрішньої міграції

Ризик посилення обсягів внутрішньої міграції населення з тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО.

Як уже зазначалося вище, впродовж останнього тижня (18 – 24 грудня) кількість переселених з зони АТО осіб збільшилася на 4,7 тис. осіб.

Наведене пояснюється тим, що, незважаючи на роботу ремонтних бригад з відновлення інфраструктури в окремих районах Донецької та Луганської областей, а також гуманітарну допомогу благодійних організацій, соціально-гуманітарна обстановка в зоні проведення АТО залишається дуже складною.

При цьому, протягом останнього тижня зберігалася тенденція до повернення осіб у зону АТО з Російської Федерації.

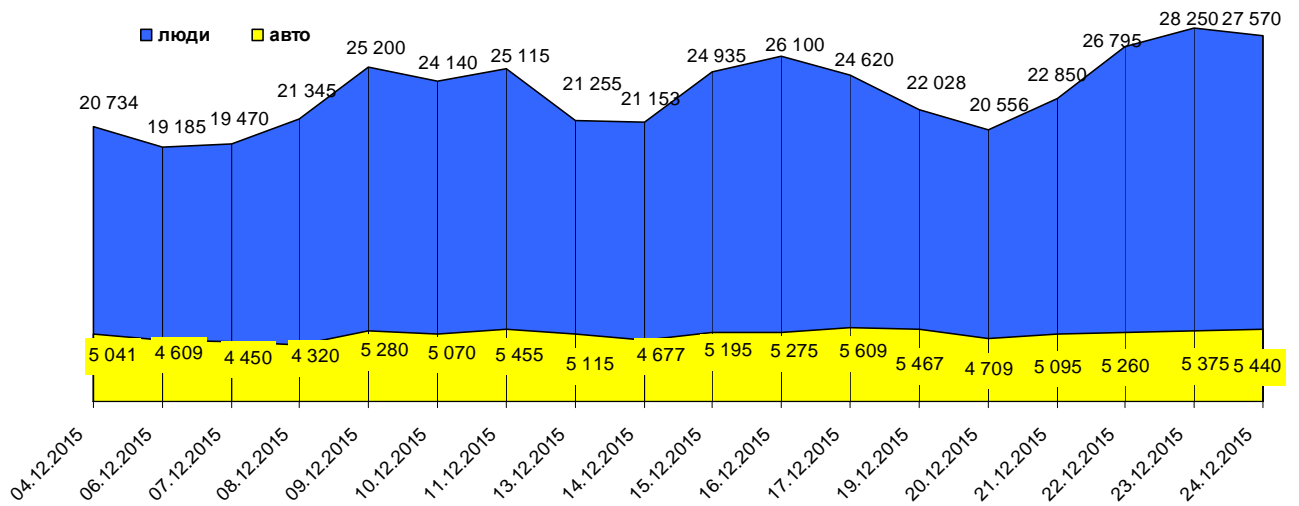
Так, згідно Щотижневого огляду від місії спостерігачів ОБСЄ на російських контрольно-пропускних пунктах Гуково і Донецьк за 22 грудня протягом останнього тижня з 10,6 тис. до 11,4 тис. входів/виходів на день збільшився середній обсяг транскордонного руху через зазначені КПП; середній чистий потік, при цьому, склав від'ємне значення (-306), тобто переважає рух з Російської Федерації до України.

Більшість транспортних засобів, які перетинають кордон мають номерні знаки, видані в Україні (Луганської області), у тому числі низка автопоїздів і міжміських автобусів, які курсують між Україною (Луганська область) та містами Російської Федерації.

Також, за інформацією Державної прикордонної служби України, протягом звітного тижня збільшився пасажиро-транспортний потік на контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення антитерористичної операції на сході України (далі – КПВВ АТО).

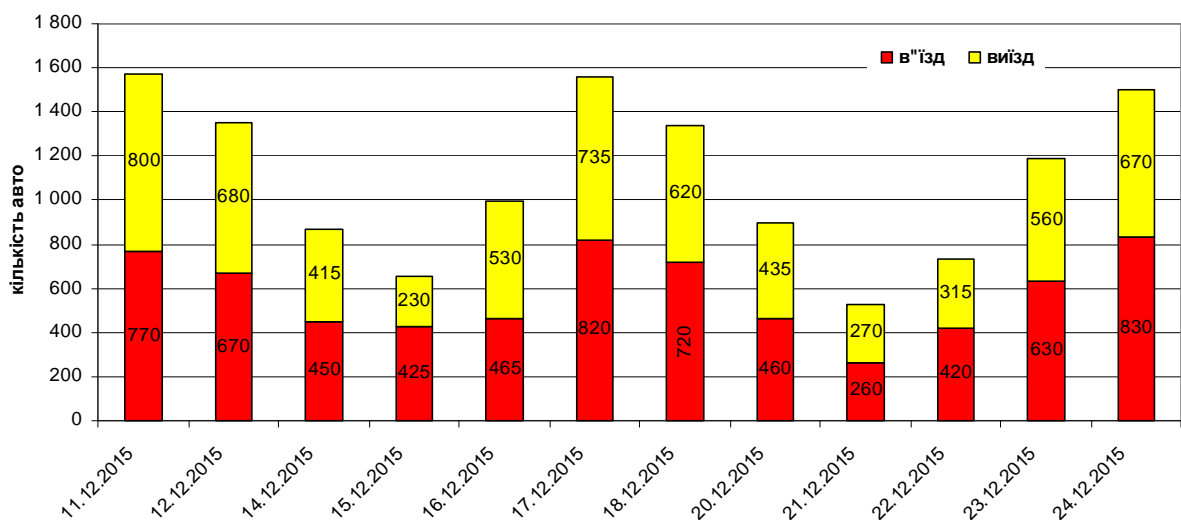
Як вже зазначала Державна прикордонна служба України, збільшення пасажиро-транспортного потоку через контрольні пункти в'їзду-виїзду відбувається у зв'язку з наближенням Новорічних та Різдвяних свят. Аби забезпечити належне та оперативне оформлення громадян термін роботи окремих КПВВ АТО продовжувався на кілька годин.

Також, напередодні Нового року очікується відкриття КПВВ в районі населеного пункту «Піщевик» (Волноваський р-он Донецької обл.), де буде обладнано більше смуг для руху, як транспорту так і пішоходів, у порівнянні з нині діючим КПВВ «Гнутове». Це дозволить максимально зменшити черги на даному напрямку та створити комфортні умови для людей.

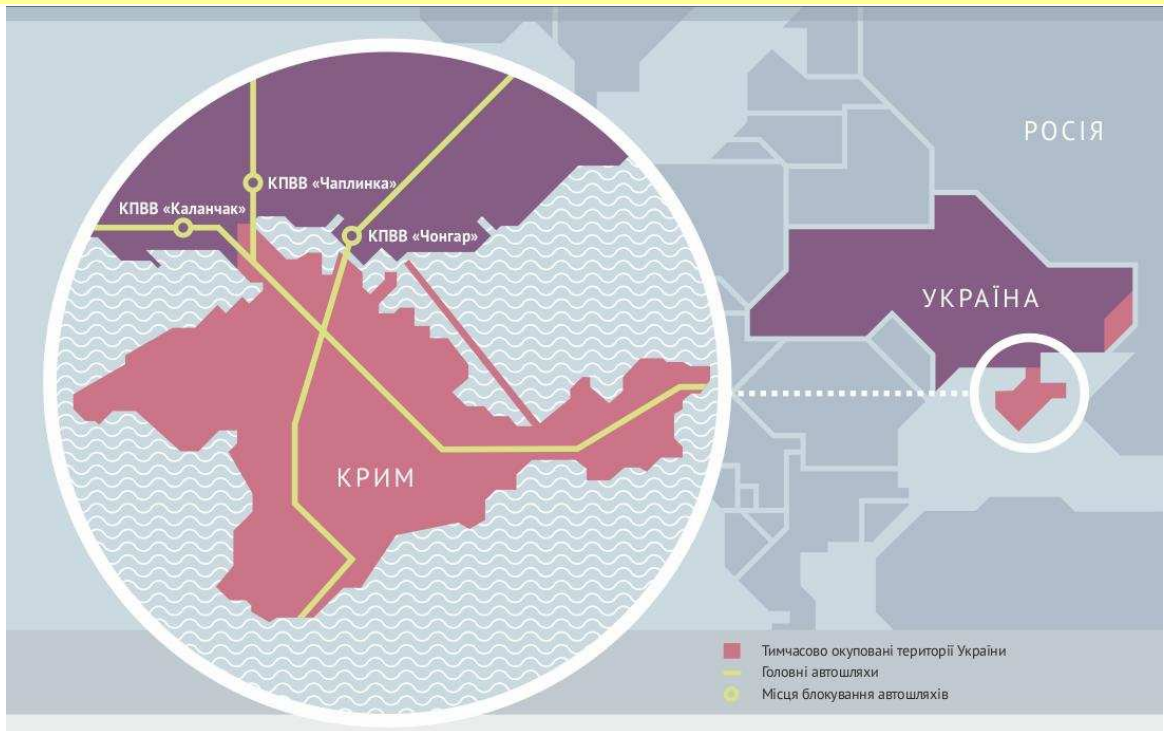
Мал. 5 – Пасажиро-транспортний потік в контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення АТО.

Водночас, на тлі збільшення пасажиро-транспортного потоку на КПВВ АТО, протягом тижня зменшилися черги на пунктах в'їзду-виїзду.

Мал. 6 – Кількість транспортних засобів, які очікували у контрольних пунктах в'їзду-виїзду на оформлення для перетину лінії розмежування.

На адміністративному кордоні між територією ВЕЗ «Крим» та іншою територією України продовжується акція Меджлису кримськотатарського народу з блокування вантажного транспорту, що рухається з материкової України на півострів через контрольні пункти в'їзду-виїзду через адміністративний кордон Чонгар, Чаплинка, Каланчак.

Мал. 7 – Контрольні пункти в'їзду-виїзду через адміністративний кордон між територією ВЕЗ "Крим" та іншою територією України

До початку цієї акції з Херсонської області на півострів щодня в'їжджали 400–500 вантажівок, які ввозили в Крим біля 6 тис. тонн продовольства на день.

Блокування вантажного автотранспорту в пунктах в'їзду-виїзду через адміністративний кордон між територією ВЕЗ «Крим» та іншою територією України вплинуло на вартість продуктів харчування українського виробництва на півострові.

Також активісти Блокади Криму продовжили «енергетичну блокаду» Кримського півострова шляхом обмеження доступу ремонтних бригад до пошкоджених на території Херсонської області ліній електропередач, що призвело до дефіциту електроенергії на Кримському півострові.

Як повідомляють ЗМІ, т.з. заступник «губернатора» м. Севастополя Олексій Єремеев зазначив, що при постійному відключенні мережних супермаркетів підприємці змушені знижувати товарозапас швидкопсувної продукції.

Зважаючи на динаміку переселення осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, а також на складний соціально-економічний стан на Кримському півострові та у окремих районах Донецької та Луганської областей протягом звітного тижня зберігся середній рівень ризику збільшення внутрішньої міграції.

2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції

Ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців та ОБГ на територію України.

Із запровадженням країнами ЄС жорстких заходів реагування на факти незаконної міграції, південні та західні регіони України, аналогічно до

Угорщини, Македонії, Сербії, Італії, Хорватії та Греції можуть стати транзитними пунктами для нелегалів на шляху до розвинених країн ЄС.

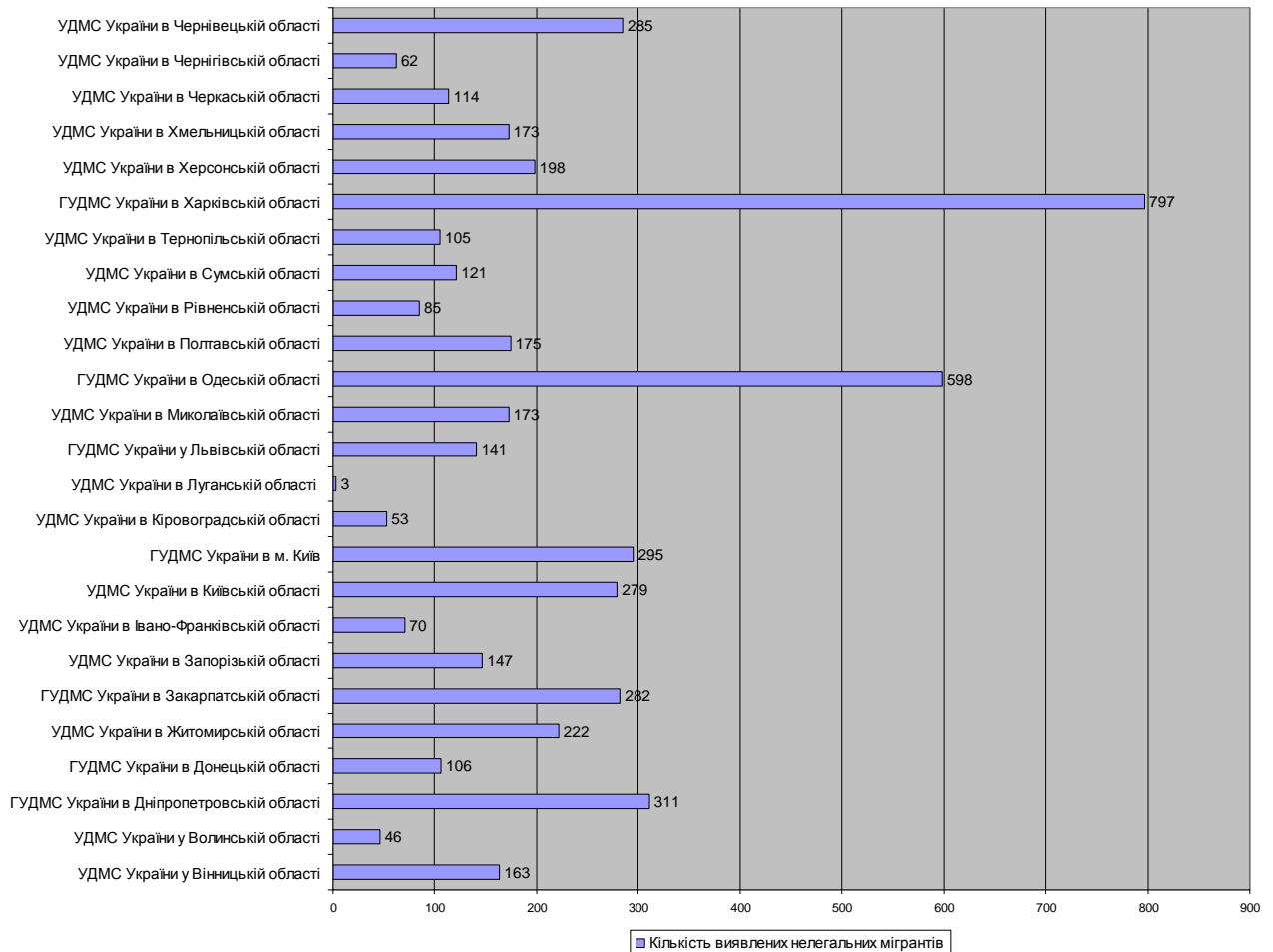
Проте з настанням холодної пори року чисельність бажаючих потрапити до держав-членів ЄС значно скорочується.

На минулому тижні правоохоронними органами виявлялися невеликі групи мігрантів, які намагалися нелегально перетнути державний кордон України.

Кількість повідомлень про виявлення нелегальних мігрантів також скоротилася на минулому тижні.

Станом на 24.12.2015 органами ДМС виявлено 5 004 нелегальних мігрантів, що на 125 осіб більше, ніж станом на 17.12.2015. Детальна інформація щодо географії виявлення нелегальних мігрантів органами ДМС наведена у малюнку 8.

Географія виявлення органами ДМС нелегальних мігрантів станом на 24.12.2015

Мал. 8. – Географія виявлених органами ДМС нелегальних мігрантів станом на 24.12.2015

Також органами ДМС впродовж минулого тижня виявлено 459 іноземців та осіб без громадянства, які порушили правила перебування в Україні.

Наразі головним фактором відсутності масового напливу нелегальних мігрантів з країн Африки та Азії в Україну є настання несприятливих кліматичних умов, незручне географічне розташування по відношенню до

основних шляхів міграції у ЄС, наявність військового конфлікту на Сході України та невпинне зниження прожиткового рівня населення України.

Короткостроковий прогноз: враховуючи зниження напруги у районах проведення АТО, погіршення кліматичних умов та наростання спротиву мігрантам у країнах-членах ЄС, ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців на територію України є середнім.

2.3. У сфері надання притулку

Ризик зростання звернень громадян, у країнах походження яких відбуваються дії, що перешкоджають нормальному проживанню людей, із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує захисту.

Управління Верховного комісара ООН у справах біженців повідомило, що число вимушено переміщених осіб в світі цього року перевищить 60 млн осіб - це рекордний показник.

До кінця 2014 року, за даними ООН, число вимушених переселенців в світі досягло 59,5 млн чоловік. Зараз приріст йде в основному за рахунок біженців із Сирії. За перші шість місяців 2015 року кількість сирійських біженців виросло на 300 тисяч чоловік, перевищивши 4,2 млн. Однак, як підкреслюють в ООН, навіть без урахування ситуації в Сирії біженців і внутрішньо переміщених осіб у світі зростає.

Впродовж 11 місяців 2015 року за отриманням статусу притулку в Україні звернулися 1 365 особа, що на 104 осіб більше, ніж за 10 місяців. Найбільша кількість шукачів притулку в Україні станом на 30.11.2015 були вихідці з Афганістану – 597 (на 44 особи більше), Сирії – 130 (на 10 осіб більше), Сомалі – 107 (на 4 осіб більше) та Росії – 79 (на 4 особи більше).

У поточному році, станом на 24.12.2015, органами ДМС прийнято 823 рішення відносно осіб, які звернулися за притулком в Україні, з яких прийнято рішення про визнання біженцем – 33 рішення, про визнання особою, яка потребує додаткового захисту – 99 рішень, про відмову у визнанні особою, яка потребує захисту – 558 осіб та про втрату/позбавлення/скасування статусу особи, якій надано притулок – 133 рішення.

З огляду на те, що у країнах походження шукачів притулку в Україні тривають активні бойові дії, і те, що держави-члени ЄС закривають власні кордони для нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу, в Україну у будь-який момент може хлинути потік мігрантів, утому числі тих, що прямують до держав-членів ЄС.

Короткостроковий прогноз: враховуючи наявність триваючих військових конфліктів у країнах Близького Сходу і Північної Африки, та наростання спротиву мігрантам у державах-членах ЄС, рівень збільшення потоків шукачів захисту в Україні є високим.

2.4. У сфері трудової міграції

Ризик необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні та негативного впливу трудових мігрантів на ринок праці в Україні.

Падіння валового внутрішнього продукту (ВВП) України в третьому кварталі 2015 року порівняно з третім кварталом 2014 року (в постійних цінах 2010 року), згідно з оновленими даними Державної служби статистики України, становило 7,2%.

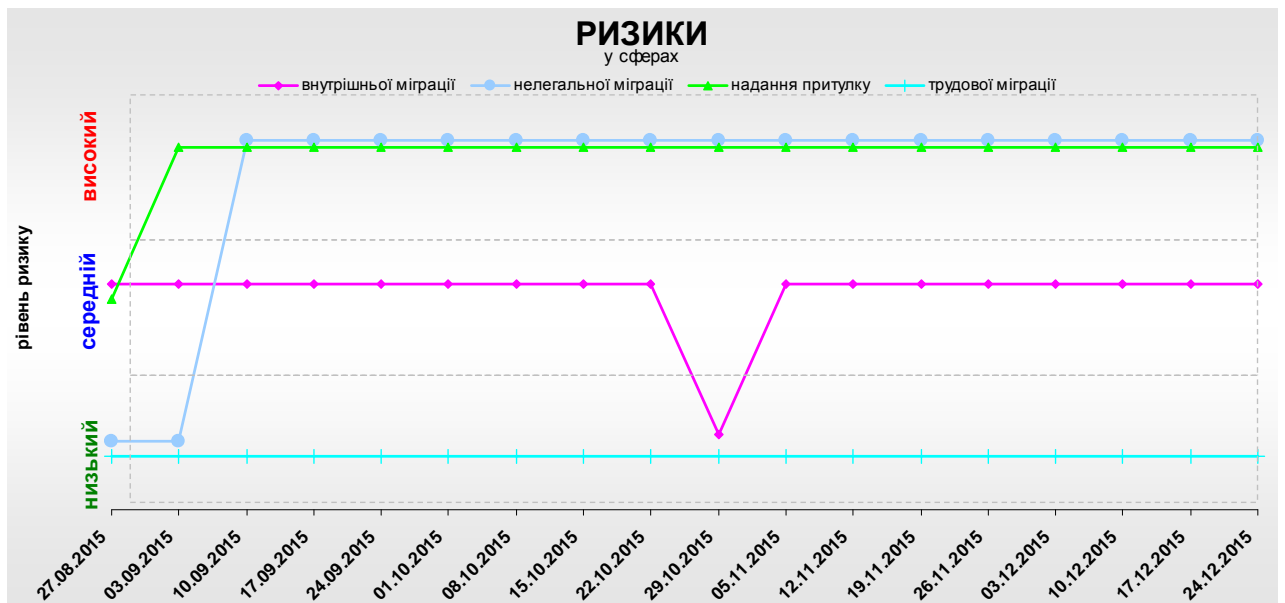
Також Держстат погіршив оцінку зростання ВВП у третьому кварталі порівняно з попереднім кварталом. За оновленою інформацією, порівняно з другим кварталом 2015 року, з урахуванням сезонного чинника, ВВП у третьому кварталі 2015 року зріс на 0,5% замість 0,7%, оприлюднених у листопаді.

За оцінками Держстату, номінальний ВВП у фактичних цінах у третьому кварталі становив 555,044 млрд грн.

Зростання дефлятора ВВП у річному виразі (показник, що відображає реальну зміну цін на всі товари та послуги) за підсумками третього кварталу оцінюється в 37,8%.

Рівень інфляції за січень-листопад поточного року становив 142,3 %, що на 2,8 % більше ніж за січень-жовтень (139,5%).

Короткостроковий прогноз: враховуючи викладене та події на Сході України, наявність значних ризик необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні та негативний вплив трудових мігрантів на ринок праці в Україні наразі є низьким (допустимий).

Мал. 9. – Динаміка значень показників міграційних ризиків, які впливають на міграційну ситуацію в Україні.